

ДКПП 01.30.10

УКНД 65.020.20

ЗАТВЕРДЖЕНО

Радою Асоціації «Укрсадпром»
Протокол №1/2018 від 30.03.2018 р.

САДЖАНЦІ ПЛОДОВИХ ТА ЯГІДНИХ КУЛЬТУР ІЗ ЗАКРИТОЮ КОРЕНЕВОЮ СИСТЕМОЮ

ТУ У 01.3-40375245-001:2018

ТЕХНІЧНІ УМОВИ

(уперше)

Дата надання чинності: « 01 » квітня 201 8 р.

м. Київ

Ці технічні умови (далі - ТУ) поширюються на садивний матеріал плодових та ягідних культур (далі - саджанці), який призначено для закладання товарних насаджень з метою вирощуванні плодової та ягідної продукції, а також для реалізації населенню для цілей аматорського садівництва.

ТУ розроблені та є об'єктом права інтелектуальної власності Асоціації УКРСАДПРОМ (ЄДРПОУ 40375245). Правовласник надає дозвіл використовувати даний документ без обмежень будь-яким суб'єктам господарської діяльності.

Згідно з цими ТУ вирощуються саджанці таких сільськогосподарських культур:

Агрис (*Ribes uva-crispa*);

Аронія (*Aronia melanocarpa*);

Вишня (*Prunus cerasus* L);

Жимолость (*Lonicera spp.*);

Ігра канадська (*Amelanchier alnifolia*);

Малина (*Rubus idaeus*);

Ожина (*Rubus subgenus Eubatus sect. Moriferi & Ursini*);

Смородина чорна (*Ribes nigrum*);

Порічки білі та червоні (*Ribes rubrum* та *Ribes vulgare*);

Чорниця, лохина та інші рослини родини Вересових (*Vaccinium spp.* та *Oxycoccus spp.*).

Саджанці ягідних культур із закритою кореневою системою поділяють на наступні типи:

А. касетні:

у касетах, що містять від 4 до 400 рослин у комірках розміром від 0,005 до 0,5 л (в залежності від культури та технології вирощування);

В. контейнерні:

у індивідуальних або з'єднаних у групи горщиках (контейнерах) розміром від 0,5 л і більше (в залежності від культури та віку рослини).

1. ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ

1.1. Характеристики

1.1.1. Саджанці плодових і ягідних культур із закритою кореневою системою у касетах (тип А), надалі «касетні саджанці», отримують шляхом вкорінення мікроживців, зелених чи здерев'янілих живців, паростків, частин пагона, відрізків кореня чи інших частин рослинного матеріалу у касетах із субстратом.

1.1.2. Саджанці плодових і ягідних культур із закритою кореневою системою у контейнерах (тип В), надалі «контейнерні саджанці», отримують шляхом пересаджування у контейнери, горщики, чи інші ємкості відповідного розміру вкорінених живців, паростків з відкритим коренем, вкорінених живців, паростків, відрізків кореня чи саджанців типу А, які вирощувались у касетах.

Саджанці плодових і ягідних культур із закритою кореневою системою у контейнерах можуть також бути отримані шляхом висаджування у контейнери рослин з відкритим коренем, що вирощувались у ґрунті.

1.1.3. Субстрат для вирощування саджанців із закритою кореневою системою у касетах та контейнерах може складатися з ґрунту, торфу, кори, кокосового волокна, кокосових чіпсів, піску, перліту, вермикуліту та інших складових у пропорціях, які дозволяють створити оптимальні умови для росту та розвитку відповідної культури відповідного віку. Субстрат має відповідати технологічним вимогам щодо повітропроникності, водоутримуючої здатності та збереження цих параметрів в часі; вмісту елементів живлення, інтенсивності та тривалості їх вивільнення; реакції рН та інших показників у відповідності до вимог культури та технології її вирощування.

Саджанці плодкових та ягідних культур із закритою кореневою системою

1.1.4. Саджанці плодкових і ягідних культур із закритою кореневою системою дорощують при дотриманні всіх технологічних умов протягом часу, необхідного для формування розвиненої кореневої системи та відповідного розміру наземної частини, який визначається відповідною Специфікацією виробника садивного матеріалу.

1.1.5. З метою формування необхідної кількості пагонів (скелетних гілок), яка визначена у Специфікації, рослини можуть одно- або кількарізово підкошуватись на потрібну висоту.

1.1.6. Рослини вирощуються з дотриманням технології щодо оптимального режиму поливу, живлення, захисту від шкідників та хвороб.

1.1.7. Загальні вимоги до якості садивного матеріалу ягідних культур із закритою кореневою системою наводяться у таблиці 1.

Таблиця 1.

**Вимоги до якості садивного матеріалу ягідних культур
із закритою кореневою системою**

Параметри якості	Касетні саджанці (А)	Контейнерні саджанці (В)
Зовнішній вигляд	Рослини мають бути без механічних та інших пошкоджень, що можуть впливати на їх приживання після висаджування. Садивний матеріал не повинен мати візуальних ознак вірусних захворювань.	
Сортова чистота садивного матеріалу категорії ВИХІДНИЙ або БАЗОВИЙ, % не менше	100	
Сортова чистота садивного матеріалу інших категорій, % не менше	98	
Присутність карантинних та регульованих хвороб та шкідників	Не допускається	
Присутність карантинних та регульованих бур'янів та їх насіння	Не допускається	
Присутність інших видів бур'янів та їх насіння, не більше, %	2.0	5.0
Розвиток кореневої системи	Коренева система саджанця має повністю утримувати субстрат, що міститься у контейнері чи комірці касети	
Розмір (об'єм) касети або контейнера, л	Відповідно до Специфікації виробника садивного матеріалу	
Кількість пагонів (скелетних гілок), шт	Відповідно до Специфікації виробника садивного матеріалу	
Висота пагонів (скелетних гілок), см	Відповідно до Специфікації виробника садивного матеріалу	

1.2. Специфікація виробника садивного матеріалу

1.2.1. Виробник вказує параметри якості садивного матеріалу плодкових і ягідних культур із закритою кореневою системою у Специфікації виробника садивного матеріалу.

1.2.2. Специфікація виробника садивного матеріалу може оформлятися окремим документом, або як розділ у договорі постачання садивного матеріалу замовнику.

Саджанці плодкових та ягідних культур із закритою кореневою системою

1.2.3. У Специфікації виробника садивного матеріалу саджанців плодкових і ягідних культур із закритою кореневою системою виробник вказує наступні параметри:

1.2.3.1. Розмір комірки касети або контейнера у літрах, для прикладу:

1,000 - один літр;

0,060 - комірка касети об'ємом шістдесят мілілітрів;

1.2.3.2. Мінімальний розмір лота (кратність), для прикладу:

0001 – може постачатися кількість рослин кратно одиниці (напр. рослина, вирощена у окремому контейнері);

0050 – постачається кількість рослин кратних 50 (напр. одна касета, яка вміщує п'ятдесят рослин);

1.2.3.3. Кількість пагонів (скелетних гілок), які відростають на висоті не вище 5 см від рівня ґрунту/субстрату, для прикладу:

1 – саджанець малини з одним пагоном;

1...3 – однорічний саджанець жимолості з кількістю скелетних гілок від однієї до трьох;

2...5 – дворічний саджанець чорниці з кількістю скелетних гілок від двох до п'яти;

1.2.3.4. Висота пагонів (скелетних гілок), вище рівня контейнера чи касети, для прикладу:

6-10 см – касетний саджанець малини висотою від шести до десяти сантиметрів;

30-40 см – однорічний саджанець чорниці висотою від тридцяти до сорока сантиметрів.

1.3. Маркування

1.3.1. На всіх етапах вирощування садивного матеріалу (ініціація, мультиплікація, адаптація, мікроживцювання, вкорінення живців, паростків, відрізків кореня у касетах, дорощування рослин до необхідного розміру у контейнерах, тощо) виробник використовує одне і те ж позначення кожного сорту (його повну чи скорочену назву або внутрішньогосподарський унікальний код).

1.3.2. При вирощуванні касетних рослин (тип А) етикетка з назвою сорту чи його унікальним кодом розміщується у кожній касеті. Касети одного сорту розміщуються окремими блоками, чітко розмежованими у просторі.

1.3.3. При вирощуванні контейнерних рослин (тип В) кожен сорт чітко розмежовується у просторі із зазначенням коду чи назви сорту на етикетках, які закріплюються щонайменше у двох місцях кожного блоку.

1.3.4. При транспортуванні до кожної палети, візка чи контейнера прикріплюють етикетку, на якій зазначається:

- виробник продукції;

- культура;

- помологічний сорт;

- кількість саджанців;

- категорія садивного матеріалу;

1.3.5. В кожній палеті, на возику чи у контейнері розміщують лише один помологічний сорт.

1.3.6. Етикетки для маркування повинні бути добре помітними, матеріал етикеток та метод нанесення на етикетки інформації мають забезпечувати тривале зберігання такої інформації в умовах підвищеної зволоженості та впливу сонячної радіації.

1.3.7. Маркування наноситься державною мовою України. Допускається дублююче маркування іншими мовами.

1.3.8. При маркуванні дозволяється наносити додаткову інформацію, в тому числі рекламного характеру, яка не протирічить чинному законодавству України.

1.4. Пакування та транспортування

1.4.1. Саджанці плодкових і ягідних культур із закритою кореневою системою транспортують будь-якими видами транспорту відповідно до правил перевезення вантажів.

1.4.2. Саджанці плодкових і ягідних культур із закритою кореневою системою, що знаходяться в стані вегетації транспортуються лише у касетах (горщиках) у яких вони вирощувались, на возиках з полицями чи у шпонових, картонних або пластикових ящиках для уникнення пошкодження листя та пагонів рослин при транспортуванні. Допускається транспортування саджанців у стані вегетації, які вирощені у пластикових чи пінополістирольних касетах, що можуть палетуватися без ушкодження рослин. Субстрат, в якому вирощувались саджанці перед транспортуванням, зволожують.

1.4.3. Касетні саджанці плодкових і ягідних культур із закритою кореневою системою (тип А), що знаходяться у стані спокою можуть транспортуватися в касетах або без касет. У разі транспортування без касет рослини поміщають у поліетиленові мішки, які розміщують у шпонових, картонних чи пластикових ящиках.

1.4.4. Контейнерні саджанці плодкових і ягідних культур із закритою кореневою системою (тип В), що знаходяться у стані спокою, можуть транспортуватися в горщиках (контейнерах) або без горщиків. У разі транспортування без горщиків (контейнерів), рослини розміщують, складеними у декілька рядів в дерев'яні або пластикові контейнери.

1.4.5. Термін транспортування саджанців, що знаходяться в стані вегетації, не повинен перевищувати 48 годин при температурі вище 10 °С та не більше 96 годин при температурі від 2 до 10 °С.

1.4.6. Термін транспортування саджанців, що знаходяться у стані спокою, не повинен перевищувати 60 діб при дотриманні температури від 0 до 2 °С та збереження оптимальної вологості субстрату.

1.5. Зберігання

1.5.1. Саджанці плодкових і ягідних культур із закритою кореневою системою, які знаходяться у стані вегетації, можуть зберігатись тимчасово до висаджування протягом максимум 7 днів при температурі від +5 до +25 °С та при умові достатнього та своєчасного поливу.

1.5.2. Саджанці плодкових і ягідних культур із закритою кореневою системою, які знаходяться у стані спокою, можуть зберігатись тимчасово до висаджування протягом максимум 30 днів при температурі від 0 С до +10 °С та при умові періодичного зволоження субстрату у разі необхідності.

1.5.3. Для тривалого зберігання саджанців плодкових і ягідних культур із закритою кореневою системою (наприклад протягом зими), рослини розміщують у сховищах з контрольованими умовами при температурі 0...-2 С. Допускається зберігання рослин назовні, на захищеній від вітру ділянці без ризику підтоплення або в неопалювальних приміщеннях, включаючи плівкові чи скляні теплиці. Для уникнення пошкодження низькими температурами рослини укривають природним або синтетичним ізоляційним матеріалом (відповідно тирсою, соломою, подрібненою корою або агроволокном).

2. ПРАВИЛА ПРИЙМАННЯ

2.1. Саджанці плодкових і ягідних культур із закритою кореневою приймають партіями. Партією вважається будь-яка кількість рослин однієї культури, типу, категорії, яка оформлена одним документом про якість.

Замовлення може включати саджанці різних помологічних сортів при умові дотримання вимог даних Технічних Умов щодо їх маркування.

2.2. Відповідність показників якості вимогам Специфікації виробника садивного матеріалу визначається уповноваженими представниками постачальника та замовника, або, за взаємною згодою останніх – стороннім незалежним інспектором.

2.4. Якщо, за результатами перевірки, партія не відповідає вимогам даних Технічних Умов, постачальник повинен її розформувати та відсортувати повторно, після чого здійснюється новий контроль відповідності.

3. МЕТОДИ ВИПРОБОВУВАНЬ

3.1. Відбір проб

3.1.1. Для формування об'єднаної проби з різних місць партії відбирають точкові проби в кількості 1 % від кількості саджанців у партії, але не менше 10 рослин.

3.2. Вимірювальні прилади та інструменти

3.2.1. Прилади для вимірювання довжини згідно з ДСТУ ОІМЛ R 66

Допускається використання інших вимірювальних інструментів, що мають похибку не більше 1 мм.

3.3. Проведення перевірки якості

3.3.1. Зовнішній вигляд, розвиток кореневої системи та відсутність ознак вірусних захворювань визначають візуально.

3.3.2. Перевірку на відсутність карантинних та регульованих шкочинних організмів проводять у регіональній державній або недержавній фітосанітарній лабораторії (чи іншому уповноваженому органі) за місцем реєстрації або фактичного розташування виробника садивного матеріалу.

3.3.3. Розмір касети/контейнера та висоту пагонів (скелетних гілок) визначають вимірюванням приладом для вимірювання довжини згідно з ДСТУ ОІМЛ R 66 з ціною поділки не більше 1 мм.

3.3.4. Висоту пагонів (скелетних гілок) вимірюють вище верхнього рівня контейнера чи касети.

3.3.5. Кількість пагонів (скелетних гілок) визначають методом підрахунку.

4. ГАРАНТІЇ ВИРОБНИКА

4.1. Виробник гарантує відповідність якості саджанців плодкових і ягідних культур з закритою кореневою системою вимогам даних технічних умов за умови дотримання вимог щодо їх транспортування та зберігання.

5. БЕЗПЕКА, ОХОРОНА ДОВКІЛЛЯ ТА ІНШІ ВИМОГИ ЧИННОГО ЗАКОНОДАВТВА

5.1. При використанні ТУ виробники керуються вимогами чинного законодавства України та положень міжнародних договорів, до яких Україна приєдналася і зобов'язалася дотримуватись.

5.2. У випадку, якщо будь-яке положення ТУ визнано як таке, що суперечить чинному законодавству України, положенням міжнародних договорів, до яких Україна приєдналася і зобов'язалася дотримуватись, національним чи міжнародним стандартам, які належним чином визнані обов'язковими до виконання на території України, таке положення припиняє діяти і не вважатиметься частиною ТУ.

5.3. Припинення дії будь-якого положення ТУ жодним чином не впливає на дію інших положень цього документу.

Нормативні посилання

1. Стандарти групи РМ4 "Вирощування оздоровлених рослин для висаджування", які розроблено Європейською та Середземноморською Організацією захисту рослин (ЕРРО);
2. ДИРЕКТИВА РАДИ 2008/90/ЕС від 29 вересня 2008 року про збут матеріалу для розмноження плодово-ягідних культур та плодово-ягідних рослин, призначених для виробництва плодово-ягідної продукції.
3. Перелік регульованих шкідливих організмів, затверджений наказом Міністерства аграрної політики України 29.11.2006 №716 та зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 11.12.2006 за № 1300/13174.

Додаток А
(інформаційний)
Приклад Специфікації підприємства

Специфікація виробника садивного матеріалу№: 1.000x0001/1...3/40-50від: *(дата затвердження специфікації)*

Назва виробника	<i>Повна назва розсадника</i>
Адреса виробника	<i>Адреса реєстрації розсадника</i> <i>Адреса виробничих потужностей розсадника (у випадку, якщо вона відрізняється від адреси реєстрації)</i>
Культура	Чорниця <i>(Vaccinium corymbosum)</i>
Помологічний сорт	всі помологічні сорти
Розмір контейнера, л	1,000
Кількість скелетних гілок, шт	1 - 3
Висота скелетних гілок, см	40 - 50
Відповідність Технічним Умовам	ТУ У 01.3-40375245-001:2018

Затверджено:*(посада)*

*(підпис уповноваженої особи підприємства-виробника)**(прізвище, ініціали)*

М.П.